

Je čas připravit Ameriku o OSN

infokuryr.cz/n/2023/04/27/je-cas-pripravit-ameriku-o-osn

kuryr

27. dubna 2023

Není žádným tajemstvím, že Rusko stojí za světem, který je zaměřený na OSN.

Za světem, kde funguje mezinárodní právo a kde OSN jako globální organizace není jen fórem pro řešení řady problémů, ale také efektivní strukturou, která udržuje mezinárodní pořádek.

Kde generální tajemník organizace neřekne, že „udržování míru není naším problémem“, kde struktury OSN, jako je MAAE, nebudou postiženy hluchoslepotou (a alespoň budou moci říct, ze které strany létají střely na Záporožskou JE), kde práce OSN nebude pod kontrolou jedné země – v tomto případě se jedná o zemi, kde se nachází sídlo organizace. Vzbuzení nelibosti a uvalení sankcí ze strany této země se v OSN obávají mnohem více než neplnění svých povinností.

A Moskva nyní nabízí OSN záchranu. Ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov podpořil myšlenku přesunu sídla OSN z New Yorku na jiné místo a ředitel odboru

mezinárodních organizací na ministerstvu zahraničí Petr Iljičjov řekl, že takovým místem by mohla být Vídeň nebo Ženeva.

O prvním bodu nejsou žádné pochybnosti: Spojené státy již nemohou hrát svou roli hostitelské země sídla Organizace spojených národů. Když byl v 50. letech 20. století vybrán New York jako místo pro sídlo OSN, dostalo se Američanům velké pocty. Pocty, která však s sebou přinesla obrovské příležitosti pro kontrolu práce organizace. Všichni její zaměstnanci jsou lidé, kteří potřebují někde bydlet, někde jíst, někde a s někým se bavit. Úměrně k tomu mohly americké zpravodajské služby špehovat zaměstnance OSN, vést s nimi důvěrné rozhovory a kontrolovat je. No a také vyhrožovat různými problémy, které by vedly k deportaci úředníka ze země – a potažmo ztrátě tak vysoce placeného pracovního místa.

Přitom, aby se Američané se ctí zhostili role domovského přístavu OSN stačilo málo, vyžadovalo se od nich – pouze splnění přijatých závazků. Zejména nezasahovat do práce organizace a nebránit zástupcům členských zemí v účasti na její práci. Jinými slovy, bez překážek jim vydávat víza. Alespoň ta víza, která umožní diplomatům a úředníkům být přítomen jen na určitých amerických územích (v prostoru mezi letištěm v New Yorku a sídlem organizace).

Spojené státy však tuto povinnost soustavně porušovaly. Pravidelně buď odmítaly víza udělit, nebo jejich vydání maximálně zdržovaly, třeba do posledního dne. Tak tomu bylo zejména v případě ruské delegace v čele s ministrem Lavrovem (který je mimochodem nyní předsedající Radě bezpečnosti OSN).

Diplomatům víza vydávaly s velkými obtížemi a skandály, ale skupině novinářů, kteří měli cestovat z Moskvy do New Yorku, aby informovali o práci Rady bezpečnosti, dokumenty nevydaly.

Novináři byli na letišti do poslední chvíle a do poslední chvíle na americkém konzulátu říkali fráze „pracujeme na tom“ – a nakonec víza vydali až po odletu jejich letadla.

„Ruská státní média jsou orgány propagandy. Věříme, že je důležité prosazovat svobodu tisku, nezávislost tisku, který by měl svobodně dělat svou práci,“ vysvětlil americký přístup tiskový mluvčí Bílého domu John Kirby.

Takový přístup je absolutně nepřijatelný a Rusko má příležitost argumentačně vysvětlit, proč by se sídlo OSN mělo přesunout na jiné místo. Ne proto, že to tak Rusko chce, ale proto, že USA brání práci organizace a již nemohou hrát roli hostitelské země.

Ale když ruší představitelé označují Vídeň nebo Ženevu za alternativní lokality, rád bych řekl, že si pro alternativní lokalitu vybrali naprosto špatnou část světa.

Faktem je, že sami členové OSN se ve skutečnosti stěhovat nechtějí. Jsou spokojeni s New Yorkem (kde mohou utrácet peníze) i americkou kontrolou (zaměstnanci organizace většinou nebojují za mír a spravedlnost, proto se s FBI dlouhodobě přátelí a mají naprosté vzájemné porozumění). K přestěhování je však může vyzvat Valné shromáždění OSN – pokud se tam najde dostatek hlasů pro přesun sídla.

Vzhledem k tomu, že západní země pro tento přesun hlasovat nebudou, musí Moskva získat podporu států globálního Jihu – těch zemí, které alespoň sympatizují s jejími kroky na územích bývalé Ukrajiny.

Právě tyto země mohou prezentovat myšlenku přesunu sídla OSN jako další krok ve strategii boje proti novému západnímu kolonialismu. Právě ty země, jejichž občané jsou stejným způsobem vystaveni vízové diskriminaci ze strany Spojených států amerických (nebo v budoucnu mohou být).

Jedná se o ty země, které se upřímně (stejně jako Rusko) zajímají o budování světa zaměřeného na OSN a chtějí, aby se zaměstnanci OSN nestarali o utrácení peněz v New Yorku, ale aby dělali skutečnou práci pro světový rozvoj a posílení globální bezpečnosti.

A aby Rusko získalo jejich podporu, nemělo by jako alternativu k New Yorku vybrat Vídeň nebo Ženevu – ne, nové sídlo by se mělo nacházet v jedné ze zemí globálního Jihu. Asii, Africe nebo Latinské Americe.

Je jasné, že při výběru konkrétní země je třeba postupovat velmi pečlivě. Mělo by se jednat stabilní stát, bez rizika vnitřních převratů (proto řada afrických zemí odpadá). Tento stát by neměl mít vážné problémy se svými sousedy a v ideálním případě by měl být neutrální (což znemožňuje umístění centrály v řadě asijských mocností).

Pokud se však Moskvě podaří najít přijatelného kandidáta, pokud se jí podaří přesvědčit ostatní země, aby pro tohoto kandidáta hlasovaly, pak přesun ústředí OSN bude nejefektivnější ruskou protisankcí proti Spojeným státům od samého počátku rusko-amerického konfliktu.

Takže se o to musí pokusit.

Gevorg Mirzajan, docent, Katedra politologie, Finanční univerzita pod vládou Ruské federace

Pro Pokec24 přeložila Janinna

RT

PRO

PRÁVO RESPEKT ODBORNOST